

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора економічних наук, професора Ключана В'ячеслава Васильовича, професора кафедри економіки, права та управління бізнесом Одеського національного економічного університету на дисертаційну роботу Материнко Володимира Олександровича на тему «Екосистема стимулювання економічного розвитку територій в умовах глобалізації та цифровізації», подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка»

1. Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах розвитку України особливої ваги набувають питання забезпечення сталого економічного розвитку територій, підвищення спроможності територіальних громад та формування ефективних механізмів управління місцевим розвитком. Процеси децентралізації, цифрової трансформації, посилення глобалізаційних тенденцій, а також виклики, спричинені війною та потребами повоєнного відновлення, актуалізують необхідність пошуку нових підходів до стимулювання економічної активності на місцевому рівні.

Сьогодні територіальні громади функціонують в умовах значної невизначеності, яка зумовлена демографічними втратами, вимушеним переміщенням населення, руйнуванням виробничої та соціальної інфраструктури, обмеженістю фінансових ресурсів і необхідністю швидкої адаптації до нових соціально-економічних реалій. За таких обставин особливого значення набувають інструменти, здатні забезпечити економічну стійкість територій, активізувати підприємницьку діяльність, залучати інвестиції та сприяти ефективному використанню наявного потенціалу громад.

Водночас цифровізація створює нові перспективи для модернізації системи управління територіальним розвитком, розширення можливостей взаємодії між органами влади, бізнесом, громадськими інститутами та населенням. Використання цифрових технологій дозволяє підвищити якість управлінських рішень, забезпечити прозорість процесів розвитку, покращити доступ до послуг та сформувати сучасне цифрове середовище функціонування територіальних громад.

У цьому контексті особливу наукову та практичну цінність має екосистемний підхід, який передбачає розгляд території як цілісної системи взаємодії різних суб'єктів розвитку, ресурсів, інститутів та механізмів підтримки економічної активності. Такий підхід створює передумови для комплексного використання економічних, інноваційних, фінансових та цифрових інструментів задля забезпечення конкурентоспроможності, адаптивності й резильєнтності територій.

З огляду на необхідність удосконалення механізмів управління територіальним розвитком, розвитку підприємницьких екосистем, активізації цифрової трансформації та формування ефективних інструментів економічного зростання громад, тема дисертаційного дослідження Материнко Володимира Олександровича «Екосистема стимулювання економічного розвитку територій в умовах глобалізації та цифровізації» є своєчасною, актуальною та такою, що має вагоме значення як для розвитку економічної науки, так і для практики забезпечення сталого розвитку територіальних громад України.

2. Зв'язок теми дисертації з пріоритетними напрямками розвитку науки, державними та галузевими науковими програмами. Тематика дисертаційного дослідження Материнко Володимира Олександровича тісно пов'язана із сучасними пріоритетами державної політики України у сфері регіонального розвитку, цифрової трансформації, зміцнення спроможності територіальних громад та забезпечення ефективного післявоєнного відновлення країни. Результати проведеного дослідження відповідають стратегічним напрямкам розвитку національної економіки, орієнтованим на підвищення конкурентоспроможності територій, активізацію підприємницької діяльності, впровадження цифрових технологій у систему управління та формування сприятливого середовища для сталого територіального розвитку.

Дисертаційна робота узгоджується з основними положеннями державних стратегічних документів у сфері регіональної політики, цифровізації суспільства та економіки, розвитку місцевого самоврядування й реалізації реформи децентралізації. Особливого значення результати дослідження набувають у

контексті післявоєнного відновлення України, де пріоритетними завданнями визначено зміцнення економічного потенціалу громад, залучення інвестицій, розвиток підприємництва та використання сучасних цифрових інструментів управління.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи Полтавського університету економіки і торгівлі в межах наукових тем «Інформація, комунікація та управління знаннями соціально-економічних систем в умовах нової реальності» (№ державної реєстрації 0123U103799) та «Економіка повоєнної відбудови України: організаційно-методичні та управлінські засади» (№ державної реєстрації 0124U005228).

У рамках першої науково-дослідної теми здобувачем досліджено теоретичні аспекти становлення та розвитку екосистемного підходу до економічного розвитку територій, удосконалено понятійний апарат щодо територіальних економічних екосистем, обґрунтовано значення цифровізації як ключового чинника сучасного територіального розвитку та розроблено концептуальні положення щодо формування екосистеми стимулювання економічного розвитку територій.

У межах другої теми автором проведено комплексний аналіз економічного розвитку територіальних громад Полтавської області, удосконалено методичні підходи до оцінювання економічної насиченості та освоєності територій, здійснено їх типологізацію за рівнем розвитку, а також сформовано науково-практичні рекомендації щодо удосконалення організаційно-економічного механізму стимулювання економічного розвитку територій в умовах цифровізації, глобалізаційних процесів та післявоєнної відбудови.

Отже, дисертаційне дослідження В.О. Материнко повною мірою відповідає сучасним пріоритетам економічної науки та практики публічного управління, спрямоване на вирішення актуальних проблем розвитку територіальних громад і має вагоме значення для реалізації державної політики у сфері цифрової трансформації, регіонального розвитку та повоєнного відновлення України.

3. Основні наукові положення, висновки і рекомендації, що сформульовані в дисертації, їх новизна, рівень обґрунтованості. Дисертаційна робота Материнко Володимира Олександровича «Екосистема стимулювання економічного розвитку територій в умовах глобалізації та цифровізації» є цілісним завершеним науковим дослідженням, у якому вирішено актуальне науково-прикладне завдання, пов'язане з удосконаленням теоретико-методичних засад та розробленням практичних рекомендацій щодо формування екосистеми стимулювання економічного розвитку територій в умовах цифрової трансформації, глобалізаційних процесів і повоєнного відновлення України.

Метою дисертаційної роботи визначено розвиток теоретико-методичних засад і розроблення науково-практичних рекомендацій щодо формування екосистеми стимулювання економічного розвитку територій шляхом удосконалення організаційно-економічного механізму управління, спрямованого на підвищення конкурентоспроможності, фінансової спроможності та сталого розвитку територіальних громад в умовах цифрової трансформації (с. 15).

Для реалізації поставленої мети автором використано комплекс взаємодоповнюючих загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, серед яких: методи узагальнення та систематизації, системний і порівняльний аналіз, історичний та еволюційний підходи, типологізація, класифікація, статистичний аналіз, економіко-математичне моделювання, інтегральне оцінювання, індикаторний аналіз, методи графічного моделювання та абстрагування (с. 16–17). Застосування такого інструментарію забезпечило достатній рівень аргументованості й достовірності сформульованих наукових положень та висновків.

Об'єктом дослідження є процеси стимулювання економічного розвитку територій в умовах цифрової трансформації та функціонування територіальних економічних екосистем, а предметом дослідження виступають теоретичні, методичні та прикладні засади формування екосистеми стимулювання

економічного розвитку територій, організаційно-економічний механізм її функціонування та інструменти цифрової трансформації територіальних громад.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 208 сторінок, у тому числі 189 сторінок основного тексту. Робота містить 27 таблиць та 46 рисунків.

У першому розділі «Теоретико-методологічні засади дослідження екосистеми стимулювання економічного розвитку територій» (с. 23–75) автором здійснено ґрунтовний аналіз еволюції екосистемного підходу, досліджено сутність та чинники формування екосистем економічного розвитку територій, розкрито особливості функціонування екосистеми стимулювання економічного розвитку в умовах глобалізації та цифровізації, а також визначено роль підприємництва й бізнес-моделей у забезпеченні територіального розвитку.

Вагомим результатом цього розділу є уточнення змісту категорії «екосистема економічного розвитку територій», яку автор трактує як відкриту багаторівневу систему взаємодії суб'єктів територіального розвитку, діяльність яких спрямована на відтворення економічного потенціалу та забезпечення стійкого розвитку території (с. 41).

Науковий інтерес становить також розроблена концептуальна модель екосистеми стимулювання економічного розвитку територій, яка поєднує ресурсний потенціал території, суб'єктів розвитку, інструменти стимулювання, інституційне середовище та цифрові технології в єдину систему забезпечення економічного зростання громад (с. 44–45).

У другому розділі «Оцінка основних властивостей екосистеми економічного розвитку територій» (с. 77–150) проведено комплексний аналіз економічного розвитку територіальних громад Полтавської області. Серед найбільш вагомих результатів слід відзначити розроблення методичного підходу до визначення рівня економічної насиченості територій на основі просторових показників, а також методичного підходу до оцінювання економічної освоєності територіальних громад

із використанням відносних індикаторів у розрахунку на одного мешканця (с. 77–132).

Важливим результатом є проведення інтегрального оцінювання рівня економічного розвитку територіальних громад та їх типологізація із застосуванням матриці стратегічного позиціонування територій, що дозволило виявити особливості функціонування локальних економічних систем, визначити наявні диспропорції та обґрунтувати напрями подальшого розвитку різних груп громад (с. 133–149). Безперечно практичну значущість має сформована автором система інтегральних індикаторів економічної насиченості та економічної освоєності, яка може використовуватися як інструмент стратегічної діагностики економічного потенціалу територій.

У третьому розділі «Удосконалення механізмів стимулювання економічного розвитку територій в умовах глобалізації та цифровізації: екосистемний аспект» (с. 153–206) автором обґрунтовано напрями розвитку механізмів стимулювання економічного розвитку територій на основі екосистемного підходу.

Особливої уваги заслуговує розроблена структурно-функціональна модель організаційно-економічного механізму стимулювання економічного розвитку територій (с. 153–170). Її відмінною рисою є інтеграція результатів оцінювання економічної насиченості, економічної освоєності, цифрової зрілості територіальних громад та рівня розвитку підприємницьких екосистем для обґрунтування управлінських рішень у сфері територіального розвитку.

Практичне значення має також запропонований підхід до оцінювання цифрової зрілості територіальних громад, який передбачає комплексне врахування рівня розвитку цифрової інфраструктури, цифрових сервісів, цифрової економіки та цифрових компетентностей населення (с. 171–192).

Серед важливих результатів третього розділу необхідно відзначити удосконалений науково-методичний підхід до стимулювання розвитку підприємницьких екосистем територіальних громад, який передбачає перехід від традиційної адміністративної моделі підтримки підприємництва до сервісно-

екосистемної моделі взаємодії органів місцевого самоврядування, бізнесу, інвесторів та інституцій розвитку (с. 193–205).

Аналіз змісту дисертації дозволяє виокремити найбільш вагомні результати наукової новизни.

Вперше:

розроблено структурно-функціональну модель організаційно-економічного механізму стимулювання економічного розвитку територій, яка інтегрує показники економічної насиченості, економічної освоєності, цифрової зрілості та розвитку підприємницьких екосистем у єдину систему стратегічного управління територіальним розвитком.

Удосконалено:

теоретичне трактування поняття «екосистема економічного розвитку територій»;

теоретико-методичний підхід до формування екосистеми стимулювання економічного розвитку територій шляхом розроблення її концептуальної моделі;

методичний підхід до комплексної оцінки економічного розвитку територій через поєднання показників економічної насиченості та економічної освоєності;

науково-методичний підхід до стимулювання розвитку підприємницьких екосистем територіальних громад.

Дістали подальшого розвитку:

теоретичні положення щодо ролі підприємництва та бізнес-моделей у функціонуванні територіальних екосистем;

методичний підхід до інтегрального оцінювання економічного розвитку територіальних громад із використанням матриці стратегічного позиціонування;

концептуальний підхід до цифрової трансформації екосистеми стимулювання економічного розвитку територій, де цифровізація розглядається як ключовий чинник сучасного територіального розвитку.

Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів забезпечуються використанням значної кількості нормативно-правових документів, статистичних

матеріалів, наукових джерел вітчизняних і зарубіжних учених, а також широкою апробацією результатів дослідження у фахових наукових виданнях та на міжнародних науково-практичних конференціях.

У цілому дисертація В.О. Материнка є самостійним завершеним науковим дослідженням, яке відзначається логічною структурою, високим рівнем методичного забезпечення, належною аргументованістю висновків та вагомим внеском у розвиток теорії й практики стимулювання економічного розвитку територій. Результати дослідження повністю відповідають поставленій меті та визначеним завданням, а сформульовані автором наукові положення, висновки і рекомендації мають суттєве теоретичне та прикладне значення для управління розвитком територіальних громад в умовах глобалізації, цифровізації та повоєнної розбудови України.

4. Практична значущість висновків та рекомендацій дослідження.

Практична цінність результатів дисертаційного дослідження Материнко Володимира Олександровича полягає у тому, що розроблені автором теоретичні положення, методичні підходи та практичні рекомендації доведені до рівня прикладних розробок і можуть бути використані в діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, агенцій регіонального розвитку, інституцій підтримки підприємництва та інших суб'єктів, задіяних у процесах управління територіальним розвитком.

Серед отриманих результатів особливу практичну значущість мають запропоновані автором підходи до формування та розвитку екосистеми стимулювання економічного розвитку територій, спрямовані на підвищення ефективності використання наявного ресурсного потенціалу громад, активізацію підприємницької діяльності та забезпечення їх довгострокової конкурентоспроможності.

До найбільш вагомих результатів прикладного характеру слід віднести розроблену структурно-функціональну модель організаційно-економічного механізму стимулювання економічного розвитку територій, яка дає можливість

формувати більш обґрунтовані управлінські рішення на основі комплексного врахування показників економічної насиченості, економічної освоєності, цифрової зрілості громад та рівня розвитку підприємницьких екосистем. Практичну цінність має також удосконалений методичний підхід до комплексного оцінювання економічного розвитку територіальних громад, який може застосовуватися при здійсненні моніторингу місцевого розвитку та розробленні стратегічних документів.

Значний інтерес для практики становить запропонований концептуальний підхід до цифрової трансформації екосистеми стимулювання економічного розвитку територій, у межах якого цифровізацію розглянуто як ключовий чинник підвищення ефективності управління розвитком громад. Важливим практичним результатом є також розроблений підхід до оцінювання цифрової зрілості територіальних громад, який дозволяє визначати рівень готовності громад до впровадження цифрових рішень та формувати пріоритетні напрями цифрового розвитку.

Практичного значення набуває й удосконалений науково-методичний підхід до стимулювання розвитку підприємницьких екосистем територіальних громад, що базується на застосуванні сервісно-екосистемної моделі взаємодії органів місцевого самоврядування, бізнесу, інвесторів, освітніх установ та інших зацікавлених сторін. Реалізація запропонованих рекомендацій сприятиме створенню сприятливого підприємницького середовища, підвищенню інвестиційної привабливості територій та зміцненню фінансової спроможності громад.

Практична спрямованість дослідження підтверджується впровадженням його результатів у діяльність Коломацької сільської ради Полтавського району Полтавської області, де використано рекомендації щодо застосування результатів комплексного аналізу економічного розвитку територіальних громад, структурно-функціональної моделі організаційно-економічного механізму стимулювання

економічного розвитку територій та цифрових інструментів управління розвитком громад (довідка від 22.06.2026 р. № 02.1.1-38/84).

Важливим підтвердженням практичної значущості роботи є також використання результатів дослідження в освітньому процесі Полтавського університету економіки і торгівлі під час викладання навчальних дисциплін «Прогнозування соціально-економічних процесів», «Економіка природокористування», «Економіка територій і територіальних громад», «Моделювання соціально-економічних систем», «Цифрова економіка» та «Виконання проєктів» (довідка від 17.03.2026 р. № 45-95/11).

Загалом результати дисертаційного дослідження орієнтовані на вирішення актуальних проблем територіального розвитку в умовах глобалізації, цифровізації та післявоєнного відновлення України. Їх практичне застосування сприятиме підвищенню ефективності управління територіальним розвитком, посиленню підприємницької активності, активізації цифрової трансформації громад та формуванню сучасних механізмів забезпечення їх сталого економічного зростання.

Таким чином, результати дисертаційної роботи В.О. Материнка мають вагомe практичне значення, характеризуються високим рівнем прикладної спрямованості та можуть бути ефективно використані як у практиці публічного управління, так і в освітньому процесі підготовки фахівців економічного профілю.

5. Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях.

Достовірність, обґрунтованість та наукова значущість результатів дисертаційного дослідження Материнка Володимира Олександровича підтверджуються належним рівнем їх апробації, достатньою кількістю наукових публікацій та відповідністю отриманих результатів сучасним вимогам до дисертаційних досліджень на здобуття ступеня доктора філософії.

Основні наукові положення, висновки та практичні рекомендації, сформульовані автором у дисертаційній роботі, були представлені на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, де пройшли фахове обговорення та отримали позитивну оцінку наукової спільноти. Результати

дослідження апробувалися під час наукових заходів, присвячених питанням територіального розвитку, підприємництва, цифровізації економіки, місцевого самоврядування та післявоєнної відбудови України.

За результатами проведеного дослідження автором опубліковано 11 наукових праць, серед яких: 4 статті у фахових наукових виданнях України, включених до Переліку наукових фахових видань України, 1 розділ у колективній монографії та 6 публікацій у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій.

Аналіз наукового доробку здобувача дає підстави стверджувати, що опубліковані праці комплексно висвітлюють основні результати дисертаційного дослідження. У наукових статтях та інших публікаціях відображено теоретичні засади екосистемного підходу до економічного розвитку територій, результати дослідження підприємницьких екосистем, питання цифрової трансформації територіальних громад, методичні підходи до оцінювання економічного розвитку територій, а також напрями удосконалення механізмів стимулювання економічної активності на місцевому рівні.

Фахові публікації автора охоплюють ключові теоретичні та прикладні аспекти дисертації, розкривають зміст наукової новизни та демонструють послідовність наукового пошуку здобувача. У них висвітлено результати дослідження екосистем економічного розвитку територій, обґрунтовано роль цифровізації як чинника територіального розвитку, представлено результати аналізу територіальних громад Полтавської області та обґрунтовано підходи до формування сучасного організаційно-економічного механізму стимулювання економічного розвитку територій.

Матеріали конференцій підтверджують систематичний характер апробації результатів дослідження та їх відповідність актуальним тенденціям розвитку економічної науки. Тематика наукових доповідей безпосередньо пов'язана з основними напрямами дисертаційного дослідження та відображає етапність формування авторських наукових положень.

Анотація дисертаційної роботи повністю відповідає її змісту, коректно відображає мету й завдання дослідження, наукову новизну, основні результати та практичне значення одержаних результатів. Зміст анотації узгоджується з основними положеннями дисертації та забезпечує цілісне уявлення про виконане наукове дослідження.

Дисертація написана сучасною українською мовою, має логічну структуру та послідовний виклад матеріалу й загалом відповідає вимогам наукового стилю. Автор коректно використовує наукову термінологію та понятійний апарат, що забезпечує належний рівень наукової аргументації та сприйняття результатів дослідження. Наявні окремі редакційно-стилістичні огріхи мають несуттєвий характер і не впливають на зміст, обґрунтованість та наукову цінність одержаних результатів.

Отже, обсяг, якість та зміст наукових праць В.О. Материнка повною мірою відповідають встановленим вимогам щодо оприлюднення результатів дисертаційних досліджень. Опубліковані праці достатньо повно відображають основні результати дисертаційної роботи, положення її наукової новизни та практичні рекомендації, а рівень їх апробації є достатнім для підтвердження достовірності, обґрунтованості та наукової цінності отриманих результатів.

6. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. Загалом дисертаційна робота Материнка Володимира Олександровича є самостійним завершеним науковим дослідженням, яке характеризується високим рівнем теоретичного опрацювання матеріалу, належною науковою аргументованістю та практичною спрямованістю отриманих результатів. Водночас позитивно оцінюючи зміст дисертації, її наукову новизну та практичну значущість, вважаємо за доцільне висловити окремі зауваження та дискусійні положення, які мають рекомендаційний характер і можуть бути враховані автором у подальшій науковій роботі.

1. У першому розділі дисертації (с. 42–61) автором достатньо ґрунтовно досліджено особливості та роль екосистеми стимулювання економічного розвитку територій в умовах глобалізації та цифровізації. Водночас, на наш погляд,

доцільним було б більш детально охарактеризувати вплив окремих глобалізаційних процесів (євроінтеграція, міжнародна міграція трудових ресурсів, глобальні ланцюги створення вартості тощо) на формування та розвиток територіальних екосистем в Україні.

У підрозділі 2.1 (с. 77–108) значна увага приділена оцінюванню економічної насиченості територій на основі системи кількісних показників. Водночас, на наш погляд, аналітичну інтерпретацію отриманих результатів доцільно було б доповнити якісними характеристиками, зокрема рівнем інноваційної активності, інституційної спроможності громад та якості місцевого управління, що дозволило б повніше пояснити виявлені територіальні відмінності.

. У підрозділі 3.2 (с. 171–192), присвяченому цифровій трансформації екосистеми стимулювання економічного розвитку територій, автором обґрунтовано підхід до оцінювання цифрової зрілості громад. Разом із тим доцільно було б ширше дослідити зарубіжний досвід цифрової трансформації територіальних громад та можливості його адаптації до українських умов, особливо в контексті післявоєнного відновлення.

У підрозділі 3.3 (с. 193–205) запропоновано науково-методичний підхід до стимулювання розвитку підприємницької екосистеми територіальної громади. Водночас, враховуючи представлені в роботі загальні підходи до моніторингу результативності, доцільно було б конкретизувати систему кількісних цільових показників (KPI) безпосередньо для оцінювання ефективності запропонованої сервісно-екосистемної моделі та окремих заходів її реалізації.

Наведені зауваження та дискусійні положення не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи та не впливають на її наукову цінність. Вони мають переважно рекомендаційний характер і можуть бути використані автором як напрями подальшого поглиблення досліджень. Загалом висловлені зауваження не применшують значущості отриманих наукових результатів, їх новизни, теоретичної обґрунтованості та практичної цінності.

7. ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Материнко Володимира Олександровича на тему «Екосистема стимулювання економічного розвитку територій в умовах глобалізації та цифровізації» є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним на належному науково-методичному рівні. Отримані автором результати відзначаються науковою новизною, достатнім рівнем теоретичного обґрунтування та практичною спрямованістю, що свідчить про успішне вирішення поставлених у роботі наукових і прикладних завдань.

У дисертації здійснено комплексне дослідження проблематики стимулювання економічного розвитку територій в умовах глобалізаційних процесів, цифрової трансформації та післявоєнного відновлення України. Автором розвинено теоретичні засади екосистемного підходу до територіального розвитку, удосконалено методичні підходи до оцінювання економічного стану територіальних громад, обґрунтовано науково-методичні положення щодо формування екосистеми стимулювання економічного розвитку територій та запропоновано дієві інструменти її практичної реалізації.

Особливу наукову цінність становлять розроблена структурно-функціональна модель організаційно-економічного механізму стимулювання економічного розвитку територій, удосконалений підхід до комплексного оцінювання економічної насиченості та освоєності територій, а також запропоновані інструменти оцінювання цифрової зрілості територіальних громад і розвитку підприємницьких екосистем.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в дисертаційній роботі, є достатньо аргументованими та достовірними. Вони ґрунтуються на широкій інформаційній базі, результатах аналізу статистичних даних, опрацюванні значного масиву вітчизняних і зарубіжних наукових джерел, а також на використанні сучасного методичного інструментарію дослідження. Практичне значення отриманих результатів підтверджується їх упровадженням у

діяльність органів місцевого самоврядування та використанням у навчальному процесі закладу вищої освіти.

Зміст дисертації повністю відповідає визначеній меті, поставленим завданням, об'єкту та предмету дослідження. Основні результати роботи належним чином апробовані на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях та достатньо повно висвітлені в наукових публікаціях автора.

Дисертаційна робота Материнко Володимира Олександровича відповідає спеціальності 051 «Економіка», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40, а також Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Враховуючи актуальність теми, належний рівень наукової новизни, теоретичну й практичну значущість отриманих результатів, вважаю, що Материнко Володимир Олександрович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка».

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки, права та
управління бізнесом
Одеський національний економічний
університет

В'ячеслав КЛОЧАН

